

กรอบการวิจัย สวรส. ปี ๒๕๖๒

ประเด็นวิจัย :

Service delivery, Workforce, Governance

ผศ.ดร.จรรยาพร ศรีศศลักษณ์

สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข

การประชุมชี้แจงกรอบการวิจัยสถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข ปีงบประมาณ ๒๕๖๒

โรงแรมรามการ์เด้นท์ กรุงเทพฯ

วันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๖๑

แผนงานวิจัย	ประเด็น
1.กำลังคนด้านสุขภาพ	การพัฒนากำลังคน : การกระจายและธำรงไว้ในระบบภาครัฐ
2.ระบบบริการสุขภาพ	<ul style="list-style-type: none"> -ระบบบริการปฐมภูมิ -การดูแลแบบประคับประคอง -NCD (DM) -NCD (CKD)
3. ระบบอภิบาลสุขภาพ	เขตสุขภาพเพื่อประชาชน

กรอบการวิจัยกำลังคนด้านสุขภาพ

- รธน.2560 กล่าวถึงการมีระบบการแพทย์ปฐมภูมิที่มี FM ดูแลประชาชนในสัดส่วนที่เหมาะสม
- ประเด็น/ทิศทางการวิจัยในปี 2562 จึงได้ให้ความสำคัญกับการสร้างงานวิจัยเกี่ยวกับกำลังคนระดับปฐมภูมิที่เพียงพอและมีคุณภาพ
- ต้องมีการทบทวนความคาดหวังของการมี FM และสมรรถนะที่เป็นอยู่ และช่องว่างการพัฒนา
- ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการเร่งผลิต FM เชนปริมาณในระยะสั้น
- การพัฒนากำลังคนที่บริการและสนับสนุนระบบบริการปฐมภูมिनอกจากวิชาชีพแพทย์แล้ว ยังมีช่องว่างความรู้ด้านนี้อีกพอสมควร

ต้องการ proposal

- การทบทวนความคาดหวังของการมีแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัว (FM) และสมรรถนะที่เป็นอยู่ เพื่อพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบาย
- ข้อเสนอเชิงนโยบายที่เกี่ยวกับการพัฒนากำลังคนที่บริการและสนับสนุนระบบบริการปฐมภูมิ โดยรองรับความต้องการที่หลากหลาย คำนึงถึงจำนวนที่เพียงพอและการกระจายตัวในระดับภูมิศาสตร์ ตามความแตกต่างของบริบททั้งเขตเมืองและเขตชนบท
- คุณภาพชีวิต/ความสุขในการทำงานของกำลังคนด้านสุขภาพในภาครัฐ และข้อเสนอเชิงนโยบาย (non-financial incentive ที่สามารถเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ)
- ข้อเสนอเชิงระบบเกี่ยวกับการกระจาย การธำรงกำลังคนไว้ในระบบสุขภาพ โดยมีระบบข้อมูลข่าวสารด้านระบบสุขภาพและระบบกำลังคนที่ทันสมัยเพื่อการประกอบการตัดสินใจ กำหนดนโยบาย เพื่อพัฒนาระบบกำลังคนให้ดียิ่งขึ้น

กรอบการวิจัยระบบบริการ

- สธ. มีนโยบายพัฒนาคลินิกหมอครอบครัว (Primary Care Cluster : PCC)
- ต้องอาศัยองค์ความรู้อย่างมากในการดำเนินงานเพื่อให้สนองตอบความต้องการของประชาชนทั้งในเขตเมือง เขตชนบท และลดค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพของประเทศได้อย่างยั่งยืน
- ต้องมีตัวชี้วัด Health System Performance ที่สามารถวัดได้อย่างชัดเจน

ต้องการ proposal

- ตัวชี้วัดที่เหมาะสมสำหรับการวัดสมรรถนะของระบบบริการปฐมภูมิ
- ระบบฐานข้อมูลที่จำเป็นสำหรับการบริหารจัดการระบบบริการปฐมภูมิ เช่น Information for Monitoring, Logistic System, Referral system, Consult System, Drug & Lab & Central supply
- ข้อเสนอเชิงนโยบายเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การจ่ายค่าบริการสาธารณสุขเพิ่มเติม สำหรับการบริการระดับปฐมภูมิที่มีFM เพื่อทำให้เกิดการเข้าถึงบริการปฐมภูมิเพิ่มขึ้นทั้งบริการในหน่วยบริการและบริการในชุมชน ในเขตและนอกเขตกทม.
- รูปแบบบูรณาการระหว่าง PCC และคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ (พชอ./พชข.) : งบประมาณประเภทบริการต่างๆ หรือจากหน่วยงานต่างๆ อย่างเป็นระบบ เพื่อพัฒนาระบบการบริการปฐมภูมิโดยคำนึงถึงประสิทธิภาพการ ใช้ทรัพยากร คุณภาพผลงานบริการ และการเข้าถึงบริการของประชาชน

กรอบการวิจัยรูปแบบการบริหารเพื่อคุณภาพชีวิตระยะท้าย

- การบริหารเพื่อคุณภาพชีวิตระยะท้าย : การให้การดูแลรักษาแบบประคับประคองแก่ผู้ป่วยในระยะท้ายของชีวิตในรูปแบบการดูแลรักษาแบบองค์รวม ในสถานที่และสิ่งแวดล้อมที่มีการจัดไว้ได้อย่างเหมาะสม ด้วยจุดมุ่งหมายเพื่อบรรเทาความทุกข์ทรมานและสร้างเสริมคุณภาพชีวิตทางสุขภาพของผู้ป่วยและครอบครัว ครอบครัว ช่วงระยะท้ายของชีวิต
- ต้องการองค์ความรู้เชิงระบบและนโยบายเกี่ยวกับการดูแลกลุ่มผู้ป่วยที่โรคหรือความเจ็บป่วยที่เป็นภาวะเรื้อรังไม่สามารถรักษาให้หายขาดได้ และกำลังคุกคามชีวิตที่คาดหมายได้ว่าจะมีชีวิตอยู่ได้อีกเป็นเวลาที่ไม่นานนัก เป็นผู้ป่วยอีกกลุ่มหนึ่งที่สามารถเข้าถึงบริการที่เหมาะสม ได้รับการดูแลที่ส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่ดี มีความคุ้มค่า ซึ่งการดูแลดังกล่าวอาจไม่ใช่รูปแบบและกระบวนการดูแลผู้ป่วยสำหรับผู้ป่วยในหรือผู้ป่วยนอกของโรงพยาบาลหรือสถานพยาบาล

ต้องการ proposal

- คุณภาพของการดูแลผู้ป่วยระยะท้ายในแต่ละบริบท (hospital setting, community setting)
- รูปแบบการบริหารจัดการระบบการดูแลผู้ป่วยระยะท้ายทั้งในหน่วยบริการทุกระดับ และนอกหน่วยบริการ ทั้งในเขตเมืองและเขตชนบท
- ต้นแบบ และประเมินผลรูปแบบบริการ Hospice care

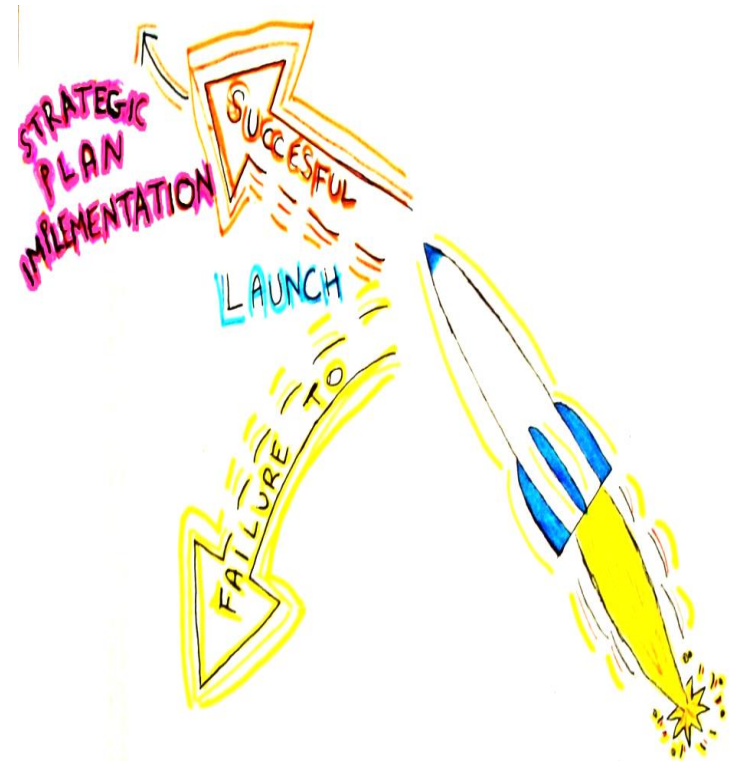
กรอบการวิจัย NCD : CKD, DM

- โรคไตเรื้อรัง และเบาหวาน : ทั่วโลกให้ความสำคัญในการจัดการ ต้องมีระบบติดตามภาวะความเจ็บป่วยของประชากรในพื้นที่ในระยะยาว โดยเริ่มคัดกรอง ตามหาผู้ป่วยเพื่อเข้าสู่ระบบการรักษาทันเวลา ไม่ลุกลามจนเกิดภาวะโรคแทรกซ้อนที่รักษายากขึ้น และสิ้นเปลืองทรัพยากรในการรักษามากเกินควร
- การวัดความครอบคลุมอย่างมีประสิทธิภาพ (Effective Coverage) เป็นวิธีวัดที่ทั่วโลกกำลังให้ความสนใจ ตัวชี้วัดนี้สามารถสะท้อนให้เห็นผลงานระดับประชากร : ความจำเป็นด้านสุขภาพ (Health Need) การใช้บริการ (Utilization) และประสิทธิผลของบริการ (Effectiveness)
- การนำตัวชี้วัดดังกล่าวนี้มาประยุกต์ใช้ในการวัดในทุกๆ กิจกรรมตลอดการรักษาผู้ป่วย สามารถวัดได้ทั้งระดับปัจเจกบุคคล ระดับกิจกรรมหรือชุดบริการ หรือวัดในระดับภาพรวม อาจสามารถเห็นสถานการณ์ของการจัดการของประเทศเพื่อนำมาสังเคราะห์ข้อเสนอเชิงนโยบายต่อไปได้

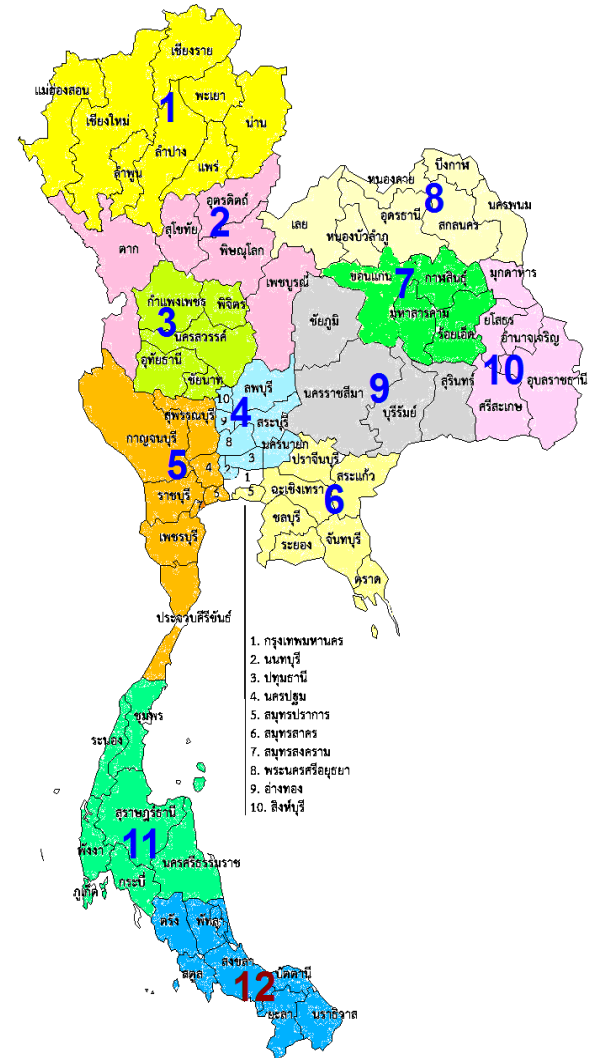
ต้องการ proposal

- การประเมินการให้การรักษผู้ป่วยที่วินิจฉัยโรคไตเรื้อรังตามมาตรฐานและแนวทางเวชปฏิบัติสำหรับ CKD
- ความคุ้มค่าของการให้การรักษผู้ป่วยที่วินิจฉัยโรคไตเรื้อรังตามมาตรฐานและแนวเวชปฏิบัติเพื่อป้องกัน CKD
- ปัจจัยที่สัมพันธ์กับระยะของ CKD ที่ดีขึ้นในผู้ป่วยที่ถูกวินิจฉัยว่าเป็นโรคไตเรื้อรังแล้ว
- รูปแบบระบบและกลไกดำเนินการเพื่อยกระดับคุณภาพการดูแล ป้องกันความเสี่ยงและการจัดการโรคเบาหวานในประเทศไทย

กรอบการวิจัยอภิบาลระบบสุขภาพ

- เขตสุขภาพเพื่อประชาชนเป็นเครื่องมือและกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการปฏิรูประบบสุขภาพที่เชื่อมโยงประสานการทำงานของหน่วยงานและองค์กรทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาชน
- ใช้พื้นที่เขตสุขภาพเป็นฐานทำงานอย่างมีส่วนร่วม เน้นการดำเนินงานที่ประสานพลังปัญญา พลังสังคมและพลังรัฐ
- มี กขป. เป็นกลไกหลัก

แต่จำเป็นต้องตอบคำถามว่า กขป. สามารถเป็นกลไกที่มีประสิทธิภาพหรือไม่

- กระตุ้นให้เกิดการร่วมคิดร่วมทำของทุกภาคส่วนของด้านสุขภาพทุกมิติและลดความเหลื่อมล้ำด้านสุขภาพทั้งในและระหว่างเขตสุขภาพ
- รองรับการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการกำหนด จัดการประเมินผลด้านสุขภาพตนเองทุกมิติเพื่อให้เกิดความสมดุลในการอภิบาลระบบแบบรัฐตลาดและเครือข่าย
- เพิ่มประสิทธิผลการดำเนินงานด้านสุขภาพของภาคีเครือข่าย
- ส่งเสริมการกระจายอำนาจและสร้างความเข้มแข็งพื้นที่ ที่เน้นบทบาทการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น
- เสริมพลังการทำงานและเอื้อต่อการเรียนรู้ของแต่ละหน่วยงานโดยให้ความสำคัญต่อประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพตามแนวคิดทฤษฎีนโยบายห่วงใยสุขภาพ (HiAP)

ต้องการ proposal

- รูปแบบการจัดองค์กรเพื่ออภิบาลระบบสุขภาพ
- บทเรียนเขตสุขภาพเพื่อประชาชน และข้อเสนอเพื่อพัฒนา

THE END

